

Tři roky války v Iráku - prohra, či úspěch?

30.května 2006 Roman Joch

Bylo-li cílem odstranit nepřátelský a nebezpečný režim, jakož i snížit pravděpodobnost útoku nějaké arabské organizace *na Západě a proti obyvatelům Západu*, pak úspěch. Bylo-li válečným cílem nastolit fungující liberální demokracii v Iráku, pak prohra.

Poslední čtvrtstoletí, hlavně však od roku 1991, když první irácká válka skončila setrváním Saddáma u moci, mnohé režimy na Blízkém východě podporovaly různé protizápadní teroristické organizace. „Pokud pro bratra Saddáma bylo lze přežít otevřenou válku proti Americe, zajisté je pro mě bezpečné píchat do toho Velkého Satana formou podpory různých teroristických skupin“ - řekl si ne jeden blízkovýchodní vládce. Patřilo k folkloru místa a doby, že arabské a islamistické teroristické organizace dostávaly pomoc od tajných služeb Libye, Sýrie, Iráku, tzv. Palestinské autority, či Íránu. Pak přišlo 11. září 2001. Proto se úspěšný boj proti terorismu nemůže omezit jen na zpravodajské ničení teroristů. Musí se zaměřit i na to, aby režimy podporu teroristům ukončily; aby byly od ní odstrašeny. To lze dosáhnout jen svržením některých režimů a zastrašením ostatních. Každý ze zmíněných režimů mohl sloužit jako odstrašující příklad pro ostatní tím, že by byl svržen; ale nějaký z nich svržen být musel. Stal se jím ten, o němž bylo racionální se domnívat, že jeho zbrojní program je nejpokročilejší a nejnebezpečnější - Irák.

Svržení Saddáma zastrašilo jiné režimy

Svržení Saddámovy režimu ovoce přineslo: nejen že tento režim již nikdy nikoho neohrozí, nýbrž jeho svržení zastrašilo i jiné režimy, především libyjský. Kaddáfí si řekl, že nechce skončit jako Saddám, a tak hodil ručník do ringu: vzdal se svého zbrojního programu a začal sekat dobrotu.

To měl být správný válečný cíl Západu: svržení některých režimů nám nepřátelských a sponzorujících protizápadní terorismus, a zastrašení ostatních. Po pádu Saddáma neměla být Sýrie Colinem Powelllem ujištěna, že napadena nebude, nýbrž měla být ponechána v nejistotě. Nad vahábistickým establishmentem v Saudské Arábii měl být zavěšen tentýž Damoklův meč nejistoty. (A v Íránu se má pracovat na revoluci proti režimu mulláhů.) Mělo být dáno režimům na srozuměnou, že západní akce budou trestné, smrtící a krátké: zničení režimu, zabití vládců, pak opuštění země; je nám jedno, kdo tam - a jak - bude vládnout, pokud nebude protizápadní.

Amerika si však vytyčila cíl větší, ambicioznější, idealistický, a ne tak docela realistický: vybudování liberální demokracie v Iráku, která by působila jako světlý příklad k následování pro všechny ostatní arabské a muslimské populace. Důsledkem je ale protiamerická guerilla v Iráku a snaha některých sunnitských skupin raději vyvolat v zemi občanskou válku než se smířit s druhořadým postavením. K občanské válce stále ještě dojít může, ale taky nemusí - to bude záležet na Iráčanech samotných a jejich schopnosti se mezi sebou dohodnout. My na Západě na jejich rozhodování máme vliv malý.

Pro nás je žádoucí stabilizace prozápadního iráckého režimu, ať již liberálně-demokratického, či nikoli. To je pro válku Západu s radikálním islamismem věc klíčová: povede-li se, Západ zvítězí.